

ह्रस्वः। पृथ्वीति अपारीत् । पपार पपरत्तः पप्रत्तः ।
 पुं पूतीं पुं उमं सकंसेट् । पारयति-ते अपीपरत् त ।
 पेचक प्रंस्ती पच-वुन् अतपञ्च । (पंचा) १ उलूके स्त्रियां
 जातित्वात् ङीप् । रंगजपुष्कमूलोपाले शुद्धाकादक-
 मांसपिण्डभेदे पुं अमरः । ४ पय्यं ह्ये पूयके पुं विश्वः ।
 हेमेघे शब्दरं । [शब्दरत्नां स्त्रियां ङीप् ।
 पेचकिम्भं पेचकः पुष्कमूलोपालोऽस्यस्य रनि । गजे
 मेचिल पुंस्त्री पच+वा इलच् अतपञ्च । गजे त्रिकां ।
 स्त्रियां जातित्वात् ङीप् ।

पेचु नं वचि-उन् अत एष्वम् । पेचुल्यां त्रिकां । [त्रिकां
 पेचुली स्त्री पच-उलच् अतएत् गौरां ङीप् । शाकभेदे ।
 पेट पुं पिट-अच् । १ प्रहस्ते राजनि० २ संहतिकारके त्रि०
 पेटक पुं न० पिट-एवल् । पुस्तकादीनां स्थापनार्थं वेलादि-
 निर्मिते १ पदार्थे २ कदम्बके ३ समूहे च मेदि० । ४ वंशादि-
 निर्मिते ससृङ्गकाकारे (पेटारा) पदार्थे पुं अमरः ।
 पेटाक पुं पेटक+पुषो० । पेटके द्विरूपकोषः ।
 पेटिका स्त्री पिट-एवल् कापि अत इष्वम् । (टोपारि)
 चुपभेदे रत्नमाला ।

पेटी स्त्री पिट-अच् खलार्थे ङीप् । लुट्पेटके अमरः ।
 पेडा स्त्री पेट+पुषो० । दृष्टपेटिकायां भरतः ।
 पेटान पुं अवसर्पिण्यां जिनेत्तमभेदे हेमच० ।
 पेश गतो मेघे च सकं ह्ये यकं स्वां परं सेट् । पेशति
 अपेयीत् । अदित् चङि न ह्रस्वः अपिमेवत् त ।
 पेश न० पा-पाने कर्मणि इत्वन् । १ अमृते २ एते च उज्ज्वलं
 पेशु पुं रालभेदे क० १।१।६।१० भा० ।

पेय त्रि० पा-पाने कर्मणि यत् । १ पातव्ये २ जले मेदि० । ३ दुग्धे
 शब्द० । ४ अष्टविधास्नानगते तरलयवागवादी अन्नभेदे
 “भोज्यं पेयंतथा चूयं लेह्यं खाद्यञ्च चर्षणम् । निश्रेय
 श्चैव भक्ष्यं खाद्यन्नपचर्षिणं स्मृतम्” राजनि० । ५ सिक्थ
 युक्तपेयद्रव्ये स्त्री । “पेया स्वेदाग्निजननी वातघर्षो-
 ऽनुबोमनी । क्षुत्तृणाग्लानिदौर्वैल्यज्वरिणोऽपिनाशिनी”
 राजव० । ६ आणयां मेदि० ।

पेयूष पुं न० पीय-गौ० जघन् बाहुबकात् पक्षे गुणः ।
 १ अमृते २ नवघते । “संप्ररात्रमस्तृतायाः क्षीरं पेयूष-
 उच्यते” हारा० उक्ते आसंप्ररात्राभ्यन्तरकालीने
 ३ दुग्धे च ।

पेरज न० उपमणभेदे राजनि० । पिरोजशब्दे दृश्यम् ।

पेरा स्त्री पि-वा० रे । वाद्यभेदे भङ्गिः १७।७ ।

पेरु पुं पोषते रसान् पी-रु । १ आदित्ये २ श्वज्ञौ च उज्ज्वलं ।

पुर-उ श्वगज्यादेराकृतिगणत्वात् नि० । ३ ससृष्टे त्रिकां ।

पेरुका पुं राजभेदे क० ६।६।१६

पेरोज न० उपमणभेदे (पोरोजा) राजनि० । तच्च द्विविधं पी-
 ताभं हरितामञ्च । तस्य गुणाः “पेरजं सुकषायं स्थान्-
 सधुरं दीपनं परम् । स्यावरं जङ्गमचैव संयोगाच्च यथा-
 विधम् । तत्सर्वं नाशयेत् शीघ्रं शूलं भूतादिदोषजम् ।
 पाठान्तरं यथा “पेरजं सुकषायं स्थान्धुरं दीपनं
 द्वयोः । स्यावरादिविषमं स्याद्वरितञ्चापरं शृणु ।
 पीताभं नाशयेच्छीघ्रं शूलं तिमिरभूतजम्” राजनि० ।

पेल कस्ये अक० गबौ सक० स्वा० पर० सेट् । पेलति अपेलोत् ।
 अदित् चङि न ह्रस्वः अपिमेवत् त । निघण्टौ
 अयं गतिकर्मतया चुरादित्वेन पठितः । तेन पेलयति ते
 पेल न० पेल-अच् । पुंस्त्रिङ्गे अङ्गभेदे (चण्डकोष) हेमच० ।
 पेलव त्रि० पेल-अच् पेलं वाति वा-कं । १ कोमले त्रिकां
 २ लघे हेमच० । ३ शिरले अमरः ।

पेलि पुं पेल-इन् । गन्तरि इत० । तत्परं शास्त्रयाः न
 लीनत्वम् । आद्युदात्तता चास्य ।

पेव सेवने स्वा० सक० आत्म० सेट् । पेवते अपेवित् । अदित्
 चङि न ह्रस्वः । अपिमेवत् त । कोटान्यतयाऽयं
 धातुपाठे पठितस्तेनोभयरूपता ।

पेश पुं पिश-अच् । रूपे निघण्टुः पेशवशब्दे दृश्यम् ।

पेश (स)ल त्रि० पिश(स)ल-अलच् । १ अमृते २ दक्षे
 ३ कोमले च अमरः । ४ पूर्वव्यदन्यमध्योऽस्य स्तार्थं च
 भरतः । ५ अमृते शब्दरं । पेशोरूपमस्यस्य सिद्धा० लच् ।
 ६ विष्णौ पुं । “अक्रूरः पेशलो दक्षः” विष्णु स०

पेशस् न० पिश-अलच् । १ रूपे २ शिरस्थे च निघण्टुः ।
 ३ कोमे च ।

पेशस्कार त्रि० पेशो रूपान्तरं करोति खल्वहीतकीटस्य क-अण्
 उप० स० । खल्वूपकारे कीटभेदे स्त्रियां ङीप् । यजु० १०।८।

पेशस्कात् त्रि० पेशो रूपान्तरं खल्वहीतकीटस्य करोति
 क-क्लिप् । कीटभेदे (काचयोका) “कीटः पेशस्कात्
 ध्यायन् कुक्षां तेन मवेक्षितः । याति तत्साल्मनां
 राजन् । पूर्वरूपमस्यलज्जं भाग० १।१।६।२४

पेशि(शी) स्त्री पिश-इन् वा ङीप् । १ वज्रे २ भाषादिद्वये च
 उष्णादि० दीर्घात्वः ३ अण्डे अमरः । ४ उपककचिकायां
 ५ मांसांश्च इच्छन्गपिपाने (खाप) उमांसपिण्डांश्च मेदि० ।
 ६ गदीभेदे द्विपचाचीनेदे ७ राक्षसीभेदे शब्दरत्ना० । ८ गभी-